

بچه‌ورشی اردک

منبع : Manual of Poultry Production in the Tropics 1987
 مؤلف : Dr. R. Ralphsay
 مترجم : مهرداد حسام‌محمودی

۱- گونه‌ها و نژادها :

دو گونه متفاوت اردک به همراه آمیزه‌ای از آنها در منطقه گرمسیر آفریقا پدید آمده

است .

الف - نژاد Barbary یا Muscovy duck که مبداء آن آمریکای مرکزی بوده و بصورت نیمه وحشی در دهکده‌هایی در امتداد رودخانه‌ها زندگی میکنند . این اردکها دارای پرهای سفید و سیاه هستند و زوائد برجسته گوشتی برنگ قرمز در اطراف چشم و منقار آنها وجه تمایز این نژاد از سایر نژادها است . این پرنده بسیار بنیه دار بوده و در پروازبندی وزن آن به ۵ کیلوگرم میرسد و ایشاد آن سریع است و ظرفیت اصلاح نژاد آنها نیز محدود میباشد . اردکهای ماده در مزرعه بطور متوسط ۴۵ عدد تخم میگذارند و در یک واحد مدرن این رقم به ۱۲۰ عدد میرسد .

ب - اردکهای معمولی که شامل چند نژاد مهم میباشد که مهمترین آنها بشرح ذیل است :

نژاد Rouen duck :

اردکهای نر این نژاد به رنگ خاکستری روشن و گردن سبز رنگ و اردکهای ماده قهوه‌ای -

متماایل به خاکستری میباشد . این اردکها در ۱۲ هفتگی به وزن ۲/۵ کیلوگرم میرسد و اردک

ماده این نژاد سالانه ۹۰ عدد تخم میگذارد .

نژاد : Khaki Campbell duck

این اردک به رنگ سبزی خاکی بوده دارای تخمگذاری استثنائی یعنی ۲۵۰ عدد تخم در سال میباشد که در گله انتخاب شده این رقم سالانه به ۳۰۰ عدد بالغ میگردد . این اردکها در سن ۱۰ هفتگی به وزن ۱/۷ کیلو گرم میرسند .

نژاد : Pekin duck

اردک پکین که از صادرات کشور چین است ، کاملاً بیرنگ سفید بوده و جزء پرندگان گوشتی محسوب میشود که رشد فوق العاده سریعی دارد . اردک نر به وزن ۴ کیلو گرم و اردک ماده به وزن ۳/۵ کیلو گرم میرسند . جوجه اردکها در سن هشت هفتگی به وزن ۲/۵ کیلو گرم میرسند . اغلب خروس پکین (بعنوان نژاد گوشتی) را با مرغ نژاد خاکی کمبل (بعنوان نژاد تخمگذار) تلاقی میدهند و اولین نسل تولیدی نیز با هم تلاقی داده میشوند .

نژاد : Mule duck

از تلاقی دو نژاد مختلف ، یکی نژاد مسکووی و دیگری نژاد اردک معمولی این نژاد اردک بوجود میآید که البته عقیم بوده و سریعاً رشد کرده و دارای جگر بزرگی میباشد .

۲- متد های پرورش :

پرورش جوجه اردک (از ۲-۵ هفتگی)

در پرورش بطور طبیعی ، اردکهای مادر بر روی تخمها میخوابند و پس از خروج از تخم توسط مادر حفاظت و نگهداری میشوند و در پرورش جوجه اردکها در این روش هیچ مشکل بزرگی وجود ندارد .

در پرورش مصنوعی جوجه اردکها تا دوازده ساعت بعد از خروج از تخم در آنکو باتور (فچر) نگهداری میشوند و پس از خارج شدن از دستگاه در آشیانه های مخصوص نگهداری جوجه اردکها و یا در قسمتی از سالن پرورش بصورت متراکم ریخته میشوند و در این محل معمولاً بین (۲-۵) هفتگی نگهداری میگردد و نباید بیش از ۲۰ جوجه اردک در هر متر مربع ریخته شود . جوجه ها در زیر مادران مصنوعی برقی یا نفتی و یا گازی پرورش میابند و جوجه اردک بر روی بستر ریخته شده

و یا در داخل قفسه‌ائی که کف آنها از توریهای مشبک ساخته شده است قرار داده میشوند .
 جوجه اردکها گرما دوست هستند و دمای سالن را باید برای ۴ روز اول ۳۴ درجه سانتیگراد و
 تا پانزده روزگی ۳۱ درجه سانتیگراد تنظیم نمود .
 جوجه اردکها باید همواره آب با کیفیت خوب در دسترس داشته باشند .
 پرورش اردکهای جوان بعد از ۲ هفتگی :

در سالن بسته : بخشی از کف سالنهای پرورش از بستر و قسمت دیگری از آن از نرده های
 چوبی یا سیمی پوشیده میشود . بستر هر روز میبایست تجدید شود که این امر هزینه نسبتاً
 زیادی برای مزارع در بر خواهد داشت و اگر در تمویض به موقع بستر مسامحه و یا غفلت گردد بزرگ
 اردکها در ناحیه شکم فیروزد و سلامتی آنها به خطر میافتد .
 نرده های چوبی مقاوم و بادوام نیستند و تمیز کردن آنها مشکل است و بنا براین تشکیل نخاوری
 از ویروسهای بیماریز و مسری را میدهد که به گاه های آینده منتقل میگردد .
 ظرفیت اردکها نباید بیش از ۸-۶ قطعه در هر مترمربع باشد و تعداد دانخوری و آبخوری
 استاندارد مورد نیاز اردکها با تعداد مورد نیاز جوجه اردکها مشابه میباشد . آبخوریها بایست
 همواره پر آب باشند و چون اردکها آب زیادی را تلف میکنند باید آب اضافی جایگزین گردد .
 پرورش در سالنهای نیمه بسته :

از سومین هفته جوجه اردکها در مزرعه چرا میکنند و از گیاهانی که در دسترس آنها قرار
 دارد استفاده میکنند . برای اینکه از کشیف شدن محیط داخل و تشکیل گلولای جلوگیری شود برای
 هر اردک ۲۰ متر مربع فضا در نظر گرفته شود . و این محوطه را با عصاره محدود میکنند تا محل
 چرای اردکها مشخص باشد .
 تکثیر :

نزدیکی و دسترسی داشتن به آب برای تکثیر اردکهای معمولی ضروری میباشد . اما نه برای
 اردکهای barbery زیرا که این اردکها را معمولاً در یک سالن پرورش و تکثیر میکنند مشروط

بر اینکه بخشی از زمین محل پرورش با بستر پوشیده شده باشد .

پرورش گله مادر نژاد معمولی :

گله

در پایان سه ماهگی مادر آینده تشکیل گروههای بزرگ تخمگذار را میدهند که از ۱۲۰-۳۰ اردک تشکیل یافته و در هر قسمت ۶-۵ اردک نگهداری میشود. هر گروه باید به یک ناحیه سرپوشیده که بر اساس ۴۰/۰ متر مربع به ازای ۶ هر پرنده محاسبه شده دسترسی داشته باشند بطوریکه در بیرون محوطه یک جریان آبی موجود باشد .

ساحل رودخانه را برای جلوگیری از ضایع و خراب شدن اردکها بهنگام گشتن دنبال طعمه توسط منقارهایشان ، باید سنگفرش نمود . اردکهای ماده در ۶ ماهگی و گاهی کمتر تخم میگذارند و در نژاد های تخمگذار خوب تخمها از ۸۰-۵۵ گرم وزن دارد تخم گذاری معمولاً "صبحها و تا ساعت ۱۰ صبح انجام میگردد .

جوجه کشی :

جوجه کشی طبیعی : اردکهای ماده، مادران فوق العاده خوبی هستند، معمولاً " ۸-۷ عدد تخم می گذارند و سپس روی آنها بمدت ۲۸ روز میخوابند البته این دوره در مورد اردکهای Barbary ۲۵ روز میباشد .

جوجه کشی مصنوعی : جوجه کشی مصنوعی شبیه چیزی است که در مورد جوجه مرغان صورت می گیرد اما رطوبت در سطح بالاتری نگهداری میشود . تخم مرغهایی را که در داخل دستگاه قرار می دهیم نباید بیش از یک هفته در انبار مانده باشند زیرا تخم اردکها خیلی سریع دچار نطفه میری میگردند . معمولاً " دمای داخل دستگاه را بین ۳۸-۳۸/۵ درجه سانتیگراد برای سه هفته اول تنظیم میکنیم و در هفته بعدی درجه کاهش میدهیم و رطوبت نسبی در ۱۸ روز اول بین ۶۵-۶۰% بوده و از ۱۸ روزگی تا ۲۵ روزگی روی تخم مرغها آبگرم اسپری میکنند و در لحظه در آمدن جوجه ها رطوبت نسبی باید به ۹۰% برسد . در صد تفریخ جوجه ۹۰% تخمهای نطفه دار و ۷۵% کل تخم مرغهای داخل انکو با تور میباشد .

تغذیه

بعنوان یک قانون کلی ، جوجه اردکها بهتر از جوجه ها از مواد غذایی خشبی وسلولزی که دارای انرژی کمی هستند بهره میگیرند . بطوریکه در تغذیه اردکها بین ۵-۶% سلولز قابل قبول است در حالیکه برای مرغ ماکزیمم ۳/۵% سلولز میتوان در نظر گرفت .

شد

جدول احتیاجات غذایی : ۱۹۷۸ AEC برای انرژی ، پروتئین خام و اسید های آمینه بشرح زیرمیا

تولید	پرورش		Kcal/kg	انرژی متابلیزابیل
	تخمگذاری	بعد از ۴ هفته		
۲۷۰۰	۲۸۰۰	۲۸۰۰		
۱۵	۱۷	۱۹		پروتئین خام (%)
۰/۶۵	۰/۸	۱		لیزین (%)
۰/۳۵	۰/۴۵	۰/۵		میتونین (%)
۰/۶	۰/۸	۰/۹		میتونین+سیستین (%)

استفاده از یک فرمول غذایی واحدی برای پرورش اردک از تولید تا فروش ممکن است بنظر میرسد .
ویتامین ها و مواد معدنی کمیاب توسط کنسانتره های تجارتنی تاء مین میگردد .

" جدول توصیه شده برای تاء مین مواد معدنی "

در صد در جیره	تولید	رشد
کلسیم	۲/۵-۳	۰/۸-۰/۹
فسفر مفید	۰/۵	۰/۴
نمک	۰/۴	۰/۴

رشد و ضریب تبدیل غذایی :

رشد در هفته های اول بسیار سریع و ضریب تبدیل بسیار پائین می باشد و سن اقتصادی - پرورش اردک بین ۸-۶ هفتگی بوده و پس از این سن مصرف غذا و ضریب تبدیل هر دو سریعاً افزایش می یابد .

پرورش تلفیقی اردک و ماهی :

پرورش اشتراکی ماهی اردک عملی است رایج که در کشورهای خاور دور انجام میگیرد . و مشابه آن در اروپا نیز عمل میگردد و بطور قابل ملاحظه در Dombes فرانسه و در مجارستان که دارای استخر های متعدد قابلزدهکشی هستند ، تناوب پرورش اردک ، ماهی و زراعت مورد استفاده قرار گرفته و تولید هر کدام میتواند در تولید محصول دیگر سودمند باشد . نتایج مثبتی از این نوع پرورش در افریقای مرکزی و برزیل گرفته شده است که طی آن اردک را با ماهی تیلاپیا - (Tilapia) که به آبهای دارای مواد آلی بخوبی سازگاری دارد پرورش داده اند . در هر ۱۰۰ مترمربع استخر اشغال شده توسط ماهی تیلاپیا حد اکثر میتوان ۱۰۰ قطعه اردک پرورش داد . محصول سالانه ماهی در هر استخر ۷۰-۵۰ کیلو گرم می باشد . البته این ارقام ، ارقام پیشبینی شده می باشد .

نزدیکی و قابل دسترس بودن استخر ها لزوم دادن غذا به اردکها را نمیکنند و بر حسب ، نتایج بدست آمده در مجارستان اردکهای که در استخر پرورش داده میشوند میتوانند غذای با پروتئین کمتری از آنچه که اردکهای در حال پرورش در سالن یا شرایط خشک مصرف میکنند ، در اختیار داشته باشند . بعلاوه دوره رسیدن به یک وزن نیز در آنها کاهش می یابد . باید بخاطر داشته باشیم که اردک معمولی باید دسترسی به یک محل ذخیره آب در سطح زمین داشته باشند . تا قادر به تولید مثل گردد . بنا بر این پرورش ماهی در چنین اماکنی یک لاین ثانویه است که امکانات مالی کارگاه را افزایش میدهد . در روش عملی پرورش تلفیقی اردک و ماهی باید نکات زیر در نظر گرفته شود :

جوجه اردکها تماما " قبل از ۱۵ روزگی نمیتوانند به آب راه پیدا کند ، زیرا پر های اولیه آنها قادر به محافظت بدنشان نیستند این سوء امتیاز در شرایط طبیعی رشد وجود ندارد ، چون مادران توسط منقارشان پر های جوجه اردکها را چرب میکنند . بستر ساخته شده از تراشه های چوب نمیتواند قابل استفاده ماهی ها باشد . بنا براین ترجیح داده میشود که اردکها توسط شبکهء سیمی که بالای آب استخر کشیده شده است پرورش یابند .

اردکها گاهی خاک حاشیهء استخر ها را سوراخ میکنند . بنا براین باید از اینکارمانعت بعمل آید یا نواحی مورد نظر را با تور سیمی که تا زیر آب ادامه پیدا میکند پوشاند.